

Samenvatting

Maastricht wil een gastvrije, inclusieve, attractieve, veilige en schone stad zijn. Dit is ook zo opgenomen in ons lokaal beleid, variërend van het coalitieakkoord, stadsvisie en economische visie. Het aanbieden van voldoende toegankelijke toiletvoorzieningen past binnen deze ambitie en speerpunten van Maastricht. De vraag naar openbare toiletten in de binnenstad van Maastricht kwam de afgelopen tijd met enige regelmaat terug (vanuit politiek als samenleving). De gevolgen van de sluiting van de horeca hebben het belang ervan nogmaals benadrukt. In dit kader zijn diverse toiletopties verkend variërend van in pandige toiletten tot stand alone toiletunits in de openbare ruimte. Het betreft hier permanente toiletvoorzieningen voor de binnenstad. Op grond van de verkenning van toiletmogelijkheden, worden vier opties aan uw college ter besluit voorgelegd.

Beslispunten

1. Instemmen met een combinatie van vier maatregelen ten behoeve van openbare toiletten in de binnenstad:
  - a. De toiletvoorziening van Q-Park gelegen onder het Vrijthof via een gebruikersovereenkomst in beheer nemen, bouwkundige aanpassingen aan verrichten, bemensen en via entreegelden openstellen aan de bezoekers van de stad;
  - b. Het afsluiten van een convenant met 10 horecazaken die zijn gelegen op strategische plekken in de binnenstad (pilotproject voor 1 jaar);
  - c. Het afsluiten van een lidmaatschap met de Hoge Nood App (pilotproject voor 1 jaar);
  - d. Het actiever promoten van de toiletvoorziening gelegen in ons eigen vastgoed Mosae Forum en Centre Ceramique (pilotproject voor 1 jaar).
2. Instemmen met het ter beschikking stellen van € 50.000 inclusief btw voor een éénmalige investering ten behoeve van de bouwkundige aanpassingen aan de toiletvoorziening onder het Vrijthof. Dekking is voorzien via het Meerjareninvesteringsplan waarvoor bij de begrotingsbehandeling een voorstel aan de raad zal worden voorgelegd om hier geld voor te voteren;
3. Instemmen met het voorstel om bij de begrotingsbehandeling van de Begroting 2022 aan de raad voor te leggen om additionele exploitatie middelen te voteren voor onderstaande voorzieningen:
  - a. € 9.000 inclusief btw jaarlijks terugkerende kosten ten behoeve van de toiletvoorziening onder het Vrijthof en dit in de begrotingsbehandeling voorleggen aan de raad om hier geld voor te voteren;

b. € 12.000 exclusief btw ten behoeve van de drie pilotprojecten (1 jaar):

- Convenant gemeente Maastricht – 10 horecazaken;
- Lidmaatschap Hoge Nood App;
- Actievere promotie toiletten Mosae Forum en Centre Ceramique.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 21 september 2021:

Conform..

Collegievoorstel

1. Aanleiding

Maastricht wil een gastvrije, inclusieve, attractieve, veilige en schone stad zijn. Service en gastvrijheid/hospitality zitten in het DNA van Maastricht. Maastricht is nationaal een top winkelstad en wil in de top blijven. Dit is ook zo opgenomen in ons lokaal beleid, variërend van het coalitieakkoord, stadsvisie en economische visie. Het aanbieden van voldoende toegankelijke toiletvoorzieningen past binnen deze ambitie en speerpunten van Maastricht.

De vraag naar openbare toiletten in de binnenstad van Maastricht kwam de afgelopen tijd met enige regelmaat terug (vanuit politiek als samenleving). De gevolgen van de sluiting van de horeca hebben het belang ervan benadrukt. De binnenstad wordt in dit kader gedefinieerd als binnen de singels + Wyck. Het betreft hier permanente toiletvoorzieningen.

2. Context

Kijkende naar de toiletnorm die is ingegeven door onder andere de Hoge Nood App en de Maag Lever Darm Stichting (MLDS) wordt uitgegaan van:

Om de 500 meter een toegankelijk en schoon openbaar of opengesteld toilet in het centrum van een stad. In een recent gepubliceerd onderzoek van MLDS + Hoge Nood App blijkt dat Maastricht de beschikking heeft over 36 openbare toiletten verdeeld over de stad. Voor alleen de binnenstad – op grond van deze Hoge Nood App – moeten we uitgaan van circa 20 toiletten. Zo zijn er toiletten te vinden voor onze bezoekers in de Hema, De Bijenkorf, Station, diverse Horecagelegenheden en Stads Kantoor Mosae Forum. Aangezien Maastricht beschikt over een compact en relatief klein centrum kunnen we concluderen dat de 500 meter norm wordt gehaald.

Ondanks dat de binnenstad op grond van de Toiletnorm – om de 500 meter een toilet – over voldoende toiletten beschikt is toch de beeldvorming bij diverse geraadpleegde centrumorganisaties (CMM, MM en KHN) dat Maastricht over te weinig toiletvoorzieningen beschikt. Daarnaast speelt ook mee dat vooral mindervaliden én mensen met een darm/maagprobleem toch behoefte hebben aan een fijnmaziger net van toiletvoorzieningen.

3. Gewenste situatie

Diverse aanvullende toiletopties zijn uitvoerig verkend voor het centrum van Maastricht. Deze variëren van toiletvoorzieningen in leegstaande panden tot de plaatsing van een toiletunit in de openbare ruimte. Diverse gesprekken met commerciële aanbieders hebben plaatsgevonden. Op basis van deze algehele verkenning worden aan uw college vier opties voorgelegd. De keuze voor deze vier opties is met name ingegeven door:

- De ruimtelijke component (beperkte aantasting van het beschermd stadsgezicht);
- De financiële component (éénmalige – en jaarlijkse kosten);
- Strategische ligging.

Voorgesteld wordt om een combinatie van elkaar versterkende opties toe te passen, te weten:

- a. Onder het Vrijthof ligt een toiletvoorziening van Q-Park. Q-Park is bereid om deze voor een langdurige periode – via een gebruiksovereenkomst – ter beschikking te stellen aan de gemeente. Aan deze toiletvoorziening dienen wel bouwkundige aanpassingen te worden verricht (privacy schotten herentoilet, vervanging huidige toiletputten, aanpassing verlichting en tegelwerk, aanbrengen MIVATOilet, hellingbaan ten behoeve van mindervaliden). Deze toiletvoorziening zal worden bemest en bezoekers dienen entreegeld te betalen. Ten aanzien van de bemesting kan worden gesteld dat de entreegelden tevens de inkomsten zijn voor de mensen die deze toiletunit onderhouden en bemesten ('met gesloten beurs'). Ze zullen dus niet in dienst komen van de gemeente of worden ingehuurd.
- b. Met 10 horecazaken die gelegen zijn op een strategisch plek in de binnenstad (bij aankomst en vertrekpunten, veel passanten, witte vlekken qua toiletvoorziening, spreiding over de binnenstad) zal een convenant worden afgesloten. De deelnemende zaken krijgen in ruil voor het actief openstellen van hun toilet voor niet-klanten een kleine vergoeding van de gemeente. De KHN-afdeling Maastricht ondersteunt dit initiatief;
- c. Deelname aan de Hoge Nood App, waardoor de vindbaarheid van de toiletvoorzieningen voor de bezoekers sterk verbeterd wordt;
- d. Actievere communicatie van ons eigen gemeentelijk vastgoed (toiletvoorziening), specifiek Mosae Forum en Centre Ceramique.

Noot punt b, c en d: voorgesteld wordt om deze maatregelen in eerste instantie als pilot voor de duur van 1 jaar te laten ingaan. Na dit jaar zal een evaluatie plaatsvinden op grond waarvan het besluit zal worden genomen tot eventuele continuatie.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De realisatie en vindbaarheid van aanvullende toiletvoorzieningen zal een positieve uitwerking hebben op de gezondheid, aangezien bezoekers aan de stad eerder gebruik kunnen maken van de toiletfaciliteiten.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing

8. Financiën

Kostenoverzicht van de vier voorgestelde opties:

1. Toiletvoorziening onder het Vrijthof
  - a. Eénmalige kosten ten behoeve van bouwkundige aanpassingen: € 50.000,- inclusief btw.
In het Meerjareninvesteringsplan (MJIP) is onder de noemer “Optimale toegankelijkheid van gebouwen” een bedrag van 2 miljoen gereserveerd voor het verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke panden met een openbare ruimte.
  - b. Jaarlijks terugkerende kosten ten behoeve van onderhoud, verbruik nutsvoorzieningen, vervanging/herstel, toiletattributen (o.a. wc-papier, zeep, schoonmaakzeep): € 9.000,- inclusief btw.
2. Pilot convenant gemeente – 10 horecazaken
De maandelijkse vergoeding die de gemeente verstrekt per deelnemende horecazaak bedraagt € 85,- per maand / € 1020 per jaar. Dit betekent dus dat bij 10 deelnemers het totaalbedrag voor dit pilotjaar € 10.200,- exclusief btw bedraagt.
3. Hoge Nood App
De contributie aan de Hoge Nood App bedraagt € 1.800,- exclusief btw voor dit pilotjaar.
4. Actievere promotie van de toiletvoorziening Mosae Forum en Centre Ceramique
Ondanks een mogelijke toename van gebruikers vragen we hier geen extra financiële middelen voor. Dit zal worden opgevangen in de reguliere budgetten. Indien blijkt dat na dit pilotjaar het toch een extra financiële claim vergt dan zal dit worden voorgelegd aan uw college. De reguliere openingstijden van de gemeentekantoren zullen leidend zijn.

Voor punt 1a is zoals vermeld dekking voorzien in het MJIP. Conform artikel 5 van onze Financiële Verordening heeft uw raad bij de begrotingsbehandeling aangegeven een apart voorstel ter autorisatie van het investeringskrediet te willen ontvangen. Bij de

begrotingsbehandeling in het najaar zal een voorstel aan de raad worden voorgelegd waarin de verbetering van de toegankelijkheid van het toilet onder het Vrijthof wordt meegenomen.

Voor de kosten vallende onder de punten 1b, 2 en 3, in totaal € 21.000 per jaar, zijn binnen de huidige begroting geen financiële dekkingsmogelijkheden voorhanden. Voorstel is om bij de begrotingsbehandeling van de Begroting 2022 aan de raad voor te leggen om additionele exploitatie middelen te voteren.

9. Aanbestedingen

Ten aanzien van de bouwkundige aanpassing van de toiletvoorziening onder het Vrijthof gelden onze aanbestedingsregels.

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing

11. Voorstel

1. Instemmen met een combinatie van vier maatregelen ten behoeve van openbare toiletten in de binnenstad:
  - a. De toiletvoorziening van Q-Park gelegen onder het Vrijthof via een gebruikersovereenkomst in beheer nemen, bouwkundige aanpassingen aan verrichten, bemensen en via entreegelden openstellen aan de bezoekers van de stad;
  - b. Het afsluiten van een convenant met 10 horecazaken die zijn gelegen op strategische plekken in de binnenstad (pilotproject voor 1 jaar);
  - c. Het afsluiten van een lidmaatschap met de Hoge Nood App (pilotproject voor 1 jaar);
  - d. Het actiever promoten van de toiletvoorziening gelegen in ons eigen vastgoed Mosae Forum en Centre Ceramique (pilotproject voor 1 jaar).
2. Instemmen met het ter beschikking stellen van € 50.000 inclusief btw voor een éénmalige investering ten behoeve van de bouwkundige aanpassingen aan de toiletvoorziening onder het Vrijthof. Dekking is voorzien via het Meerjareninvesteringsplan waarvoor bij de begrotingsbehandeling een voorstel aan de raad zal worden voorgelegd om hier geld voor te voteren;
3. Instemmen met het voorstel om bij de begrotingsbehandeling van de Begroting 2022 aan de raad voor te leggen om additionele exploitatie middelen te voteren voor onderstaande voorzieningen:

- a. € 9.000 inclusief btw jaarlijks terugkerende kosten ten behoeve van de toiletvoorziening onder het Vrijthof en dit in de begrotingsbehandeling voorleggen aan de raad om hier geld voor te voteren;
- b. € 12.000 exclusief btw ten behoeve van de drie pilotprojecten (1 jaar):
  - Convenant gemeente Maastricht – 10 horecazaken;
  - Lidmaatschap Hoge Nood App;
  - Actievere promotie toiletten Mosae Forum en Centre Ceramique.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming van uw college en raad zullen diverse zaken in gang worden gezet met als planning om in het eerste kwartaal van 2022 alle toiletmaatregelen te hebben geïmplementeerd:

- Afsluiten van de gebruikersovereenkomst met Q-Park (direct oppakken en toilet tot aan de verbouwing openlaten voor gebruikers);
- Opstarten aanbestedingstraject bouwkundige aanpassingen toilet onder het Vrijthof;
- Verbouwing toilet onder het Vrijthof (na votering Raad Meerjareninvesteringsplan);
- Afsluiten van het convenant met de deelnemende horecazaken;
- Deelname Hoge Nood App;
- Actievere openstelling toiletvoorziening Mosae Forum en Centre Ceramique;
- Communicatietraject met partners inrichten;
- Evaluatiemoment inplannen na Pilotperiode (eind 2022)